

Inspectie jeugdzorg
Jaarverslag 2008

Inspectie jeugdzorg

Inspectie jeugdzorg

Jaarverslag 2008

Utrecht, voorjaar 2009

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Ontwikkelingen in jeugdzorg	7
2. Professionalisering en systematisch werken	7
Interview: <i>Marchien Timmer</i>	8
3. Rol van de inspectie	11
Interview: <i>Raymond Cambridge</i>	12
4. Toezichtprojecten	15
5. De inspectie zelf	17
Interview: <i>Anne-Marie Raat</i>	18
6. Meldingen, signalen en klachten	21
Interview: <i>Sabine Koenders</i>	24
Uitgebrachte rapporten	26
Interview: <i>Rianne van Rooijen</i>	28
Gebruikte afkortingen	31

Voorwoord

Het jaarverslag over 2008 komt dit jaar in twee verschillende vormen uit. Deze papieren editie publiceert de belangrijkste conclusies van de inspectie, bevat een aantal interviews over risico's en veiligheid en geeft een overzicht van de uitgebrachte rapporten. De internetversie van het jaarverslag is gepubliceerd op de website van de Inspectie jeugdzorg (www.inspectiejeugdzorg.nl). Deze versie biedt de mogelijkheid om rapporten van de inspectie rechtstreeks te downloaden.

In 2008 heeft de inspectie voor het eerst gewerkt met het fenomeen 'verscherpt toezicht'. In 2007 stelde de Inspectie jeugdzorg samen met drie andere inspecties² bij zes justitiële jeugdinrichtingen grote problemen vast. De inspecties constateerden dat deze inrichtingen een ernstig risico op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat liepen. De inspecties zijn deze inrichtingen in 2008 nadrukkelijk gaan volgen. Intensiever en indringender dan zij tot dan toe gewend waren te doen. Onlangs kreeg de laatste van die zes inrichtingen van de inspecties te horen dat er aanmerkelijke verbeteringen waren in de situatie en dat de inspecties ze weer meer op afstand zullen gaan volgen.

Met deze actie bij de justitiële jeugdinrichtingen sloeg de inspectie een weg in van verscherpt toezicht in de jeugdzorg. De instelling die onder verscherpt toezicht wordt gesteld, legt op verzoek aan de inspectie zo snel mogelijk een verbeterplan voor.

Zij informeert de inspectie in periodieke voortgangsgesprekken en aan de hand van voortgangsrapportages over de uitvoering van dit plan én over de daarmee behaalde resultaten. Het besluit een instelling onder verscherpt toezicht te stellen, wordt ook openbaar gemaakt. De inspectie houdt een maximale termijn van één jaar aan voor het verscherpt toezicht en het op orde brengen van de situatie. De inspectie heeft verscherpt toezicht aan haar repertoire toegevoegd omdat toezicht steeds meer maatwerk is geworden. Hoe beter de kwaliteit van de zorg is des te minder intensief het toezicht daarop hoeft te zijn. De keerzijde is dat zij intensiever en indringender optreedt als de kwaliteit van de zorg tekortschiet en zij van mening is dat er daardoor ernstige risico's voor het kind zijn. De inspectie doet dan met de instelling een extra inspanning om aan die ongewenste situatie zo snel mogelijk een einde te maken. Met het verscherpt toezicht sluit het repertoire van de Inspectie jeugdzorg aan bij dat van de andere rijksinspecties zoals de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

De Hoofdinspecteur van de Inspectie jeugdzorg,
Mw. drs. J.F. de Vries

² Inspectie voor de Gezondheidszorg, Inspectie van het Onderwijs en Inspectie voor de Sanctietoepassing

1. Ontwikkelingen in jeugdzorg

Jeugdzorg staat de laatste jaren steeds meer in de belangstelling. Dat is uiteraard in de eerste plaats, omdat meer kinderen en jongeren met complexe problemen hulp en zorg nodig hebben. In de jeugdzorg werken mensen met passie en betrokkenheid voor de zorg voor kinderen en jongeren. De opgave waar deze mensen voor staan, kan met passie en betrokkenheid alleen niet worden uitgevoerd. De complexe probleemsituaties waarin kinderen terecht komen, verharding en verzakelijking van de verhoudingen in de maatschappij en belangstelling van de media voor de jeugdzorg, verhogen de druk op de jeugdzorgwerkers enorm.

De resultaten van de jeugdzorgwerkers komen meer en meer in de schijnwerpers te staan. De eisen aan de jeugdzorg zijn hoog en nemen wellicht nog toe. Professionaliteit in de jeugdzorg is dus, nog meer dan voorheen, een noodzaak geworden. De Inspectie jeugdzorg ziet er op toe dat de kwaliteit van de jeugdzorg op adequaat niveau wordt gebracht en gehouden. Professionaliteit en systematisch werken zijn daarbij belangrijke pijlers voor kwaliteit. De inspectie levert hier een bijdrage aan door te benoemen wat goed gaat en verbeteringen te stimuleren.

2. Professionalisering en systematisch werken

De inspectie ziet belangrijke positieve ontwikkelingen in de jeugdzorg. Professionaliseringsactiviteiten en systematisch werken worden steeds meer als belangrijk onderkend. Dit leidt tot steeds meer goede initiatieven. Werken volgens bepaalde methodieken, bijvoorbeeld de invoering van de Deltamethode gezinsvoogdij, goede vastlegging in dossiers, deskundigheidsbevordering, vasthouden van personeel, kwaliteitsborging/certificering, meer aandacht voor samenwerking tussen jeugdhulpverlenende instanties, en – meer en meer – het belang van het kind als uitgangspunt nemen, is in toenemende mate zichtbaar in de sector.

De inspectie ziet echter ook dat het ontwikkel- en invoeringsproces langzaam verloopt. Professionalisering en systematisch werken moet men namelijk niet alleen willen, maar ook kunnen.

Er zijn nog veel instellingen die, soms op onderdelen, niet de gewenste professionalisering (kunnen) realiseren.

Daarom is de inspectie voorstander van versteviging van de beroepsstructuur – registratie, opleidingen, tuchtrecht et cetera – in de jeugdzorg. Middelbaar, hoger en universitair onderwijs dienen in overleg met brancheorganisaties en beroepsverenigingen in de (jeugd)zorg te komen tot gerichte opleidingen voor toekomstige jeugdzorgwerkers. Verder dienen de jeugdzorginstellingen zelf het zittende personeel regelmatig mogelijkheden te bieden om zich bij te scholen.

De beroepsverenigingen moeten op kwalitatief goed niveau functioneren. Lidmaatschap van jeugdzorgwerkers van beroepsverenigingen behoort een vanzelfsprekendheid te zijn.

Marchien Timmer *Medewerkster pleegzorg bij Yorneo*

'Je zoekt voor het kind een gezin en niet andersom'

Interview

'Per kind zoeken we een geschikt gezin en bij twijfel plaatsen we niet. Cruciaal is dat een pleeggezin veiligheid en stabiliteit biedt. Want een kind in een pleeggezin moet tot rust kunnen komen.' Aldus Marchien Timmer, die samen met twee andere medewerkers van de afdeling Werving en Selectie pleeggezinnen selecteert voor de circa 50 kinderen die Yorneo uit het Drentse Papenvoort jaarlijks plaatst.

De selectie van een geschikt pleeggezin is een proces waarin risico's zoveel mogelijk moeten worden uitgesloten. Bij Yorneo betekent dat, behalve de gebruikelijke wettelijk verplichte verklaring van geen bezwaar, drie uitvoerige gesprekken en zes STAP-avonden waarin pleegouders groepsgewijs op hun toekomstige rol worden voorbereid. Ook kan Yorneo referenten raadplegen. Tijdens het traject wordt meestal ook duidelijk of pleegouders vooral geschikt zijn voor crisisopvang of voor een langer verblijf. Het aantal pleeggezinnen is zo'n 300. Per jaar schrijft Yorneo zo'n 40 nieuwe pleeggezinnen in.

'De procedure is tweeledig', zegt Marchien Timmer. 'Mensen die zich hebben aangemeld, kunnen besluiten zich terug te trekken. Het komt voor dat zij tot de conclusie komen dat bij het in huis nemen van een pleegkind meer komt kijken dan ze eerst dachten. Er komt bijvoorbeeld eens in de twee weken een hulpverlener van Yorneo Pleegzorg op bezoek.

Van onze kant kunnen wij in het hele traject tot de slotsom komen dat mensen soms (nog) niet klaar zijn voor het pleegouderschap. Soms moet je daar hard in zijn. Maar de bottom line is dat we voor het kind een gezin zoeken en niet andersom. Wat het beste is voor het kind staat steeds centraal.'

Onderbuikgevoel telt ook

Behalve voor de pleegouders hebben Marchien Timmer en haar collega's ook steeds oog voor de ouders. 'Kinderen hebben in het algemeen een zo sterke band met hun biologische ouders dat je er niet omheen kunt ook hen in het proces te betrekken. Zij blijven op verschillende manieren een hoofdrol in hun leven spelen', zegt zij.

Alle gesprekken en bijeenkomsten worden geregistreerd en geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten zijn risico's voor 99,99 procent uitgesloten. 'Toch moeten we jaarlijks enkele pleeggezinnen uitschrijven, omdat er gedurende een plaatsing zaken naar voren komen die niet stroken met wat wij van pleegouders verwachten, waardoor de positieve ontwikkeling van het kind bedreigd wordt', vertelt Marchien Timmer. 'Ondanks de gedegen screening worden er soms pleeggezinnen ingeschreven die toch grote pedagogische steken laten vallen. We laten onderbuikgevoelens op basis van signalen die niet direct in een lijstje te vatten zijn, meewegen. Het blijft mensenwerk.'

“ Bij twijfel plaatsen we niet ”

3. Rol van de inspectie

Risico-indicatoren

De aandacht van de Inspectie jeugdzorg is, ook in 2008, primair gericht op kinderen en jongeren. Ons uitgangspunt is dat daarvoor de kwaliteit van de jeugdzorg goed moet zijn. Daarom is het van belang dat de inspectie een zo goed mogelijk beeld krijgt van de risico's in de jeugdzorg. Dat beeld geeft zij vorm door, samen met het veld, risico-indicatoren te ontwikkelen. Deze indicatoren moeten de betreffende instelling én de inspectie die de indicatoren verzamelt, een beeld geven van de risico's die zich al dan niet bij de instelling voordoen. De inspectie is begonnen met de residentiële instellingen.

Justitiële jeugdinstellingen (JJI's), instellingen voor residentiële zorg en instellingen voor gesloten jeugdzorg en de jongeren die in die instellingen verblijven, hebben met de inspectie samen een eerste set indicatoren ontwikkeld. Deze indicatoren worden aan de inspectie gestuurd, die ze in een informatiemodel zet. Ook inspecteurs leveren dankzij hun contacten met het veld informatie aan. Ook wordt informatie verzameld uit financiële, en kwaliteitsjaarverslagen van de instellingen. De bedoeling van het model is dat de inspectie een beter onderbouwd beeld krijgt van de instellingen waar zich risico's voordoen, of van het soort zorg dat het meest risicovol is. De inspectie kan dan een betere keuze maken hoe zij haar inspectiecapaciteit zal inzetten.

Het model wordt de komende jaren verder uitgebouwd door ook risico-indicatoren voor alle andere vormen van jeugdzorg te ontwikkelen.

De inspectie hoopt dat de indicatoren de instellingen zelf ook een spiegel voorhouden en zo nodig tot actie aanzetten.

Ontwikkelen van normen

Net als in andere vormen van zorg vraagt verantwoorde jeugdzorg om duidelijke opvattingen van het veld over normen en criteria voor kwaliteit. De inspectie heeft ervaren dat instellingen houvast zoeken voor de normen waar hun zorg aan moet voldoen. Het toezicht dat de inspectie in 2007 en 2008 samen met drie andere inspecties heeft uitgevoerd bij de JJI's, leverde een toetsingskader op, waarvan een aantal inrichtingen aangaf dat het hen duidelijkheid bood voor hun kwaliteit. Zij zijn, samen met het ministerie van Justitie, langs die weg verder gegaan. Voor de gesloten jeugdzorg is het ontwikkelen van een kwaliteitskader samen met de sector gebeurd. De inspectie trad op als regisseur van de discussie tussen instellingen. Hierbij heeft het toetsingskader dat voor de JJI's was gebruikt, ook een rol gespeeld. Andere onderwerpen, zoals het toetsingskader voor Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) zal de inspectie binnenkort op haar website zetten. Het toetsingskader geeft de AMK's helderheid over de verwachtingen van de inspectie en kan als handvat dienen. Ook is er het buitenlands zorgaanbod waar de sector vraagt om normen en de inspectie haar expertise graag wil inzetten om de sector die normen te laten ontwikkelen.

De inspectie ziet in deze rol een manier om de professionalisering waar de sector op inzet, verder te brengen.

Verbeterplannen

Wanneer de inspectie constateert dat instellingen niet voldoen aan de minimale eisen en dat daardoor cliënten structureel grote risico's lopen, maakt de inspectie concrete afspraken met de instelling over het maken en uitvoeren van een verbeterplan. Deze aanpak is in 2008, onder de noemer van 'verscherpt toezicht' voor het eerst toegepast bij de JJI's.

Raymond Cambridge *Psycholoog*

‘Kijk naar wat jongeren wel kunnen’

Interview

In de Justitiële Jeugdinrichting de Hartelborgt maken de medewerkers een belangrijke omslag mee. Zij zijn bezig zich het sociaal competentiemodel³ eigen te maken en bereiden zich voor op invoering van het landelijke systeem You Turn. Daarmee creëren zij een nieuw pedagogisch opvoedingsklimaat in de JJI. Als lid van een projectgroep, die de methodiekinvoering coördineert en bewaakt, is psycholoog Raymond Cambridge bij beide projecten betrokken. ‘Kijk naar wat jongeren wel kunnen’, is het uitgangspunt.

Raymond Cambridge is behandelcoördinator van twee afdelingen in de Justitiële Jeugdinrichting de Hartelborgt in Spijkenisse. Daar komen jongeren van 12 tot 23 jaar terecht als de kinderrechter het advies van een psychiater of psycholoog opvolgt.

Jongeren gaan positief gedrag ‘gratis’ vertonen

‘Als je jongeren aanspreekt op competenties die zij niet hebben, bijvoorbeeld omdat zij dat gedrag in hun vroege jeugd niet hebben geleerd, dan gaat het mis. Weet je echter competenties te activeren die zij wel hebben, bijvoorbeeld onderhandelingsvaardigheden, humor, trots, doorzettingsvermogen, en weet je die om te buigen naar gewenst gedrag, dan heb je een grote kans op succes’, zegt Raymond Cambridge. ‘Daarnaast zul je interne stressoren, zoals angststoornissen en een laag zelfbeeld, moeten zien terug te dringen. Wij belonen gedrag in de door ons gewenste richting, bouwen de beloning langzaam af tot aan het

niveau dat de jongeren dit gedrag vanzelf laten zien en hier niet meer voor beloond hoeven te worden. Zij gaan het gedrag uiteindelijk ‘gratis’ vertonen.’

You Turn

Aanvullend op het sociaal competentiemodel bereidt de Hartelborgt zich voor op invoering van het landelijk in te voeren You Turn-model. ‘Dit model is door het DJI hoofdkantoor gecoördineerd naar aanleiding van de laatste inspectierapporten. De methodiek is dus ook op uitnodiging van DJI in landelijke werkgroepen door de verschillende JJI’s gezamenlijk ontwikkeld. Het gaat ons helpen onveilige situaties te voorkomen. Hiervoor zijn diverse reeds werkzame methodieken als uitgangspunt genomen. Het sociaal competentie model is een belangrijke pijler binnen You Turn. De andere pijler is Equip, waarin meer de nadruk ligt op moreel redeneren, opvattingen en denkfouten die jongeren hebben.’

‘Met You Turn introduceren we een methodiek waarmee we jongeren leren elkaar aan te spreken op moreel gedrag. Zij moeten elkaar leren wijzen op hun denkfouten. Samen met het sociaal competentiemodel moet You Turn leiden tot een betere uitgangspositie voor de jongeren die onze inrichting verlaten. Die ideeën hebben wij ook bij de onderwijsinstelling Kompas waarmee wij samenwerken, kunnen introduceren. Dankzij die verbeterde samenwerking bereiken we steeds meer’, aldus een hoopvolle Raymond Cambridge.

³ Ontwikkeld door PI research te Duivendrecht

“ Wij belonen gedrag in de
door ons gewenste richting ”

4. Toezichtprojecten

Gesloten jeugdzorg

Nieuwe zorgaanbieders worden, zoals voorheen, beoordeeld op hun werkzaamheden. Voor de gesloten jeugdzorg is dit de Entreetoets. In het kader hiervan is in 2008 bij twee instellingen, de Koppeling en JJC, het onderzoek gestart dat in 2009 wordt afgerond. In 2009 volgen de overige gesloten jeugdzorgaanbieders.

Toetsende taak van de Raad voor de Kinderbescherming

De inspectie heeft in 2008 het onderzoek naar de toetsende taak van de Raad voor de Kinderbescherming afgerond. Hieruit kwam enerzijds naar voren dat de Raad deze taak nu niet goed kan uitvoeren omdat de bureaus jeugdzorg de te toetsen zaken te laat of helemaal niet voorlegt aan de Raad. Anderzijds bleek dat bij de Raad zelf er geen sprake is van een eenduidige uitvoering van de toetsende taak.

Risicomanagement bij onder toezicht gestelde kinderen.

In 2008 heeft de inspectie onderzoek gedaan bij alle bureaus jeugdzorg om te onderzoeken of de afdelingen jeugdbescherming van de bureaus jeugdzorg op een systematische en professionele wijze omgaan met signalen en vermoedens van kindermishandeling bij kinderen voor wie een ondertoezichtstelling is uitgesproken. Op basis van dit onderzoek kwam de inspectie tot de conclusie dat risico-inschatting niet vaak genoeg en niet objectief genoeg gebeurt, controle op de uitvoering van risicomanagement kwetsbaar is en dat de continuïteit bij overdracht niet gewaarborgd is.

Uit dit onderzoek bleek dat de resultaten bij de bureaus jeugdzorg die volgens de Deltamethode gezinsvoogdij werkten, een stuk positiever waren.

De minister voor Jeugd en Gezin heeft met de MOgroep Jeugdzorg afgesproken dat de Deltamethode op 1 juli 2009 volledig zal zijn geïmplementeerd bij alle bureaus jeugdzorg en dat het onderdeel 'risicomanagement' met voorrang zal worden ingevoerd (uiterlijk 1 januari 2009).

Veiligheid binnen de jeugdafdelingen van penitentiaire inrichtingen in Zwaag en Krimpen

Vanwege capaciteitsgebrek in de JJI's heeft het ministerie van Justitie delen van twee penitentiaire inrichtingen voor volwassenen ingericht voor (kortdurend) verblijf van jongeren. Omdat de gezamenlijke inspecties die ook het toezicht op de JJI's uitvoerden, de omstandigheden in volwassen inrichtingen voor jongeren risicovol vinden, hebben zij toezicht gehouden. De conclusie was dat het verblijf in Zwaag onaanvaardbare risico's voor de jongeren inhoudt; in Krimpen zijn de risico's aanvaardbaar. De staatssecretaris van Justitie heeft de jongeren direct uit Zwaag overgeplaatst. Eind 2009 zullen alle jongeren uit Krimpen zijn overgeplaatst.

Ruimte en grenzen rond seksualiteit

Uit beleidsonderzoek van de inspectie in 2007 en 2008 bij alle residentiële jeugdzorginstellingen blijkt dat de kwaliteit van het beleid van deze instellingen op het gebied van seksualiteit varieert. De meeste instellingen besteden aandacht aan relevante onderwerpen, 'bejegening', 'seksualiteit' en 'preventie', met uitzondering van de thema's 'reageren op vermoedens van misbruik' en 'deskundigheid'.

De volgende onderwerpen verdienen volgens de inspectie aandacht van instellingen en provincies:

- het ontwikkelen van seksualiteitsbeleid voor de onderdelen die ontbreken of van onvoldoende kwaliteit zijn;
- het systematisch werken aan betere zorg, onder meer door het gebruik van informatie uit registratie en evaluatie van (bijna) incidenten.

In 2008/2009 doet de inspectie praktijkonderzoek bij vier jeugdzorg-instellingen als vervolg op het beleidsonderzoek.

5. De inspectie zelf

Om de richting waarin de jeugdzorg zich nu ontwikkelt goed te kunnen stimuleren, heeft de inspectie veel aandacht besteed aan haar eigen professionalisering. Hiervoor vonden interne en externe trainingen plaats en heeft de inspectie ervaren en nieuwe inspecteurs aangetrokken. De inspectie toetst haar onderzoeken vooraf op methodiek en evalueert wat er goed en minder goed ging. Onder meer het halen van planningsin toezichttrajecten is voor verbetering vatbaar.

In 2008 is de inspectie gestart met risicogestuurd toezicht.

Samenwerking met andere inspecties, met name de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs, krijgt steeds meer vorm. Een goed voorbeeld hiervan is Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ). Met deze vernieuwingen geeft ook de inspectie invulling aan de op rijksniveau ingezette vernieuwing van het toezicht.

Anne-Marie Raat *Vertrouwensarts*

Inschatting risico's is altijd individueel bepaald

Anne-Marie Raat, vertrouwensarts bij het AMK in Utrecht, heeft vele indicatoren om een risico bij een mishandeld kind in te schatten. Toch is dat bij ieder kind maatwerk.

'Als vertrouwensarts krijgen we te maken met meer complexe zaken met een medisch aspect. Kinderen die ernstig verwaarloosd worden omdat de ouder een verslaving heeft, denk aan alcohol, drugs of internet, of psychisch ziek is. Er worden nu vaker zwangeren gemeld bij wie ernstige zorgen zijn zoals bijvoorbeeld een agressieve partner bij wie de baby niet veilig zal zijn. 'De diversiteit is enorm', zegt zij. Inschatten of letsels bij kinderen zoals die in ziekenhuizen en door huisartsen worden gezien door mishandeling komen is ook deel van ons werk.

'Als het AMK een melding krijgt, bijvoorbeeld van school, gezondheidszorg, politie of familie, gaan we meestal eerst bij de ouders op huisbezoek om een goed beeld te krijgen van de factoren die kunnen leiden tot kindermishandeling. Bij bijzondere vormen van mishandeling zoals seksueel misbruik en ouders die ziektes bij hun kind simuleren (Munchhausen by proxy, red.) kan die inschatting heel lastig zijn. De volgende stap is om informanten te spreken. Weet de politie iets over het gezin, bijvoorbeeld omdat partnergeweld vaak samengaat met geweld tegen kinderen, is er bij de huisarts iets bekend over kind of ouders.

Ook gaan we, met toestemming van ouders, in gesprek met het kind en bij voorkeur op school als veilige en neutrale plek.

Multidisciplinair werken

Op basis van haar bevindingen stelt Anne-Marie Raat, die deel uitmaakt van een multidisciplinair team van gedragswetenschappers en maatschappelijk werkers, een conclusie en advies op. 'Daarin staan onder meer de maatregelen die nodig zijn om het kind veiligheid te bieden. Meestal is er intensieve hulp voor ouders nodig op een aantal gebieden. Soms is het voldoende als een grootouder zich meer om het kind en de ouders wil bekommeren. Als het haalbaar is, bij ongeveer 70%, dan kan het kind bij de ouders opgroeien, zo nodig met een ondertoezichtstelling. Lukt dit niet, dan volgt een uithuisplaatsing. Maar dat gebeurt pas als ouders de kans hebben gehad de situatie voor hun kind te verbeteren.'

Bij de risicotaxatie worden instrumenten gebruikt zoals de CARE.NL en de LIRIK. Die kunnen alleen gebruikt worden door getrainde onderzoekers met veel intuïtie en ervaring.

'Het is werk van lange adem waarbij je vaak meer zou willen bereiken dan mogelijk is. Je bent je er altijd van bewust dat je een foute inschatting kunt maken met vergaande gevolgen. Door het beoordelen in een team van collega's en door te werken aan meer deskundigheid kun je dat risico verkleinen.'

“ Meestal is er intensieve
hulp voor ouders nodig ”

6. Meldingen, signalen en klachten

De inspectie maakt gebruik van diverse informatiebronnen om zo goed mogelijk zicht te krijgen op de kwaliteit van de zorg die instellingen bieden. Jaarlijks krijgt de inspectie meldingen van calamiteiten binnen van jeugdzorginstellingen en justitiële jeugdinrichtingen.

Bovendien benaderen mensen de inspectie met uiteenlopende vragen, klachten en zorgen over de jeugdzorg. Om informatie die binnenkomt over de jeugdzorg overzichtelijk te bundelen, wordt een onderscheid gemaakt tussen klachten en signalen. Onder *klachten* verstaat de inspectie onvrede van cliënten en andere particulieren, terwijl *signalen* betrekking hebben op zorgen of onvrede van professionals, zoals pedagogisch medewerkers, huisartsen en verloskundigen.

De informatie uit al deze bronnen is van waarde voor het werk van de inspectie.

Het melden van calamiteiten⁴

De ministeries van VWS en Justitie, het IPO, de MOgroep Jeugdzorg en de inspectie hebben met elkaar afspraken gemaakt met als resultaat dat instellingen calamiteiten melden aan de inspectie.⁵

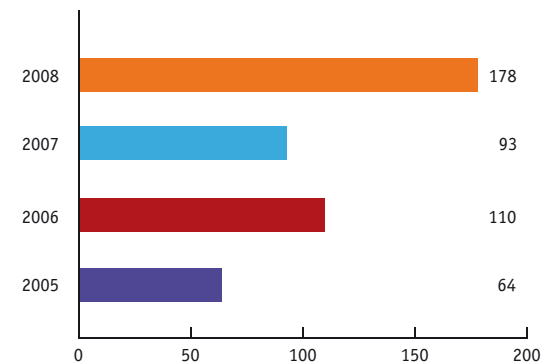
Vanaf 1 juli 2006 doen de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) dit ook. Het ministerie van Justitie en de inspectie hebben hierover een afspraak gemaakt die in 2007 na evaluatie is gecontinueerd.

⁴ De inspectie heeft een informatiebrochure "Melden van calamiteiten" geschreven en aan de instellingen verstuurd. De brochure staat op de website van de inspectie. Een calamiteit is een gebeurtenis waarbij de veiligheid van cliënten (kinderen en/of ouders), medewerkers of mensen in de omgeving van de cliënt acuut in het geding is. Het gaat bijvoorbeeld om de onnatuurlijke dood of zwaar letsel van een kind of om fysiek of seksueel grensoverschrijdend gedrag.

⁵ Toezicht en handhaving in de jeugdzorg. Procesafspraken, P&C-kalender en risicoanalyse. Ministerie van VWS, mei 2004.

Meldingen van instellingen in 2008

In figuur 1 staat het aantal meldingen van jeugdzorginstellingen dat de inspectie in 2005, 2006, 2007 en 2008 heeft ontvangen, respectievelijk 64, 110, 93 en 178.

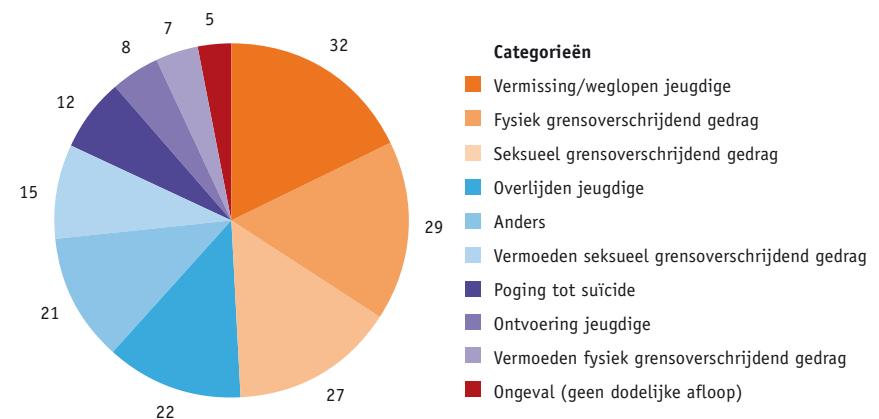
Figuur 1 Meldingen van calamiteiten door jeugdzorginstellingen 2005–2008

De stijging in 2008 ten opzichte van 2007 wordt vooral veroorzaakt door de introductie van de werkvorm gesloten jeugdzorg. Jongeren in de gesloten jeugdzorg werden tot 2008 in justitiële jeugdinrichtingen geplaatst op een civielrechtelijke titel. De verhoging is verder te verklaren doordat instellingen aangemoedigd zijn om ruimhartig te melden. Opmerkelijk is dat een aantal instellingen nog helemaal niet blijkt te melden.

Meldingen, signalen en klachten

Aard van de meldingen

In figuur 2 staat informatie over het soort meldingen waarover instellingen de inspectie in 2008 hebben geïnformeerd. Behalve de meldingen over vermissing (32), hadden in 2008 de meeste meldingen van jeugdzorginstellingen betrekking op (vermoeden van) fysiek en seksueel grensoverschrijdend gedrag, vooral door jongeren onderling. Ook in 2005, 2006 en 2007 hadden de meeste meldingen hierop betrekking. De categorie 'anders' bevat meldingen over bijvoorbeeld kleine brandstichting, drugshandel, wapenvondst etc.

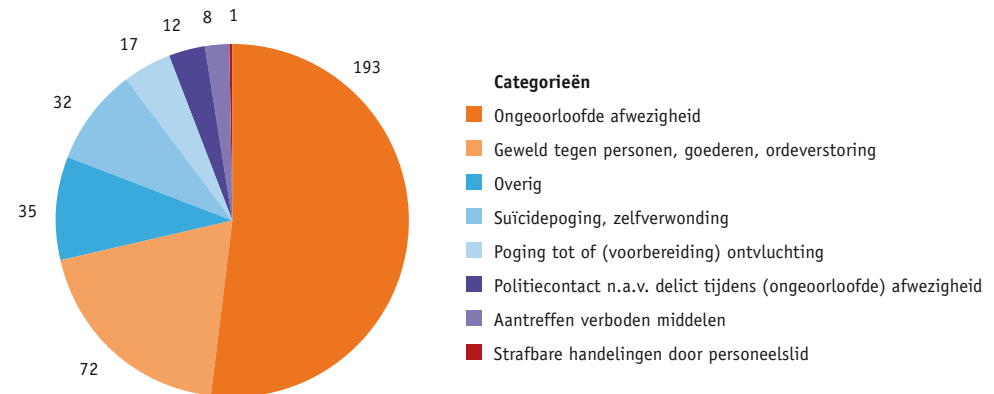

Figuur 2 Meldingen door instellingen per categorie (2008)

Meldingen bijzonder voorval van justitiële jeugdinrichtingen in 2008

Aantal meldingen

In 2008 heeft de inspectie 370 meldingen van een bijzonder voorval ontvangen van justitiële jeugdinrichtingen (JJI's). In figuur 3 staat de onderverdeling van de 370 meldingen JJI die de inspectie in 2008 heeft ontvangen. In 2007 waren dat er 580. De meldingen betroffen net als in 2006 en 2007 een groot aantal keren ongeoorloofde afwezigheid (193). Deze categorie meldingen onderzoekt de inspectie niet afzonderlijk. Zij wordt geregistreerd als signaal. Net als in 2006 en 2007 is de categorie 'geweld tegen personen of goederen, ordeverstoring' de op één na grootste categorie. De inspectie neemt van deze categorie alleen meldingen over grotere opstanden, ernstig of veel geweld op de groep in behandeling.

Figuur 3 Meldingen bijzonder voorval door JJI's per categorie (2008)

Meldingen, signalen en klachten

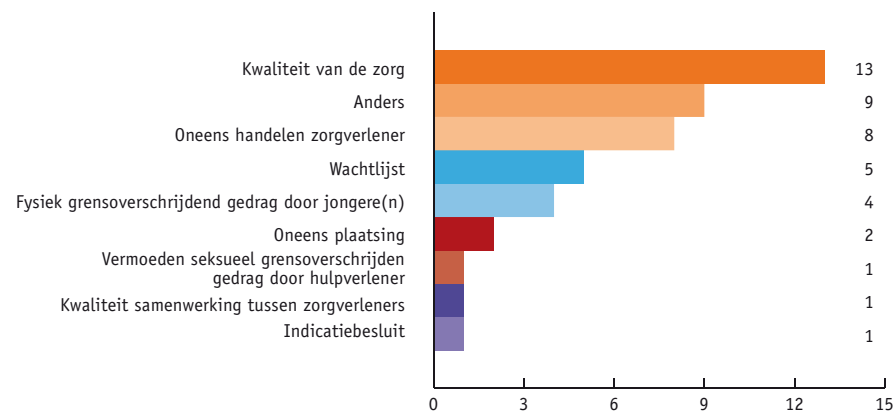
Signalen

In 2008 werd de inspectie 44 keer benaderd met uiteenlopende zorgen van professionals binnen en buiten de jeugdzorg. Dat is nagenoeg gelijk aan het aantal in 2007 (40). Aanleiding vormden bijvoorbeeld gebrekkige kwaliteit van zorg (13), het oneens zijn met het handelen van de zorgverlener (8) en wachtlijstsignalen (5). Inspecteurs wegen bij elk contact af of een interventie van de inspectie kan bijdragen aan verbetering van de situatie. Informatie uit signalen wordt daarnaast gebruikt als informatiebron bij het formuleren van nieuwe toezichtprojecten.

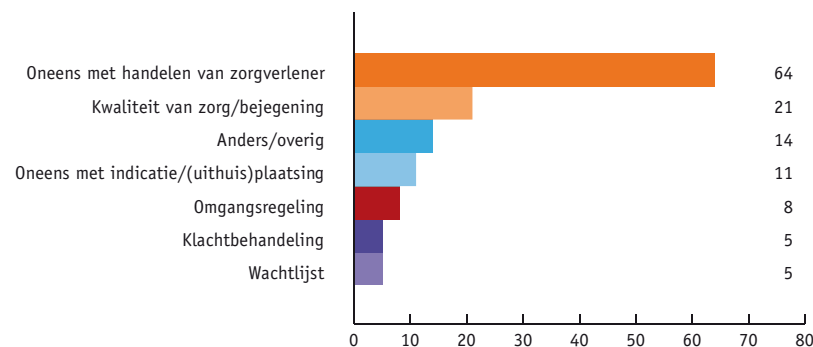
Klachten

Hoewel de Inspectie jeugdzorg geen individuele klachten behandelt, komen er regelmatig klachten binnen over jeugdzorginstellingen, zowel telefonisch als schriftelijk.

In 2008 zijn er in totaal 128 klachten geregistreerd. In 2007 waren dat er 145; in 2006 waren het er 141 en in 2005 bedroeg het aantal klachten 79. Net als in vorige jaren is de meest voorkomende klacht dat men het oneens is met het handelen van de zorgverlener. De inspectie verwijst de klager voor de afhandeling van zijn klacht naar de onafhankelijke klachtencommissie van de instelling en attendeert op provinciale vertrouwenspersonen jeugdzorg die kunnen helpen bij bemiddeling of het formuleren van een officiële klacht.

Figuur 4 Onderverdeling van de signalen 2008

Figuur 5 Onderverdeling⁶ van de klachten 2008

⁶ Meerdere categorieën per klacht mogelijk

Sabine Koenders *Teamleidster*

'Je bent 24x7 met risico's bezig'

Sabine Koenders is teamleidster van Onyx, een leefgroep met tien meiden van veertien tot achttien jaar bij De Hoenderloo Groep. Deze meiden hebben tijdens hun verblijf van ongeveer anderhalf jaar de mogelijkheid nieuwe vaardigheden te leren zodat zij thuis op eigen benen verder kunnen. Sabine Koenders stuurt de groepsleiders aan, maar stelt zich op als meewerkend voorvrouw.

'Het is een pittige doelgroep, maar geen moeilijke doelgroep. Essentieel in ons werk is dat je bereid moet zijn je te verdiepen in die meiden. Zij hebben allemaal hun eigen achtergrond. De een heeft een verslaafde moeder, de ander is geslagen en een derde heeft hechtingsproblemen. Als er al een gemene deler te benoemen is voor deze meiden, dan is wel dat zij niet geleerd hebben om zich op een goede manier te uiten, te zeggen wat ze denken, zegt zij. 'Dit heeft verschillende oorzaken, bijvoorbeeld onmacht van ouders, of door problemen waar ouders zelf mee worstelen. Voor ons is het dus de kunst zoveel mogelijk met de meiden te communiceren.'

Al wonen de jongeren tijdelijk op de Kop van Deelen, Sabine Koenders zegt dat jongeren uiteindelijk toch naar hun omgeving terug willen. 'Ik heb een jongere meegemaakt die al heel vroeg door haar vader seksueel werd misbruikt. De dag dat haar vader, voor dit misbruik veroordeeld, uit de gevangenis werd ontslagen, wilde zij zo snel mogelijk haar vader zien. De loyaliteit naar ouders is groot.'

Waarom

Communicatie is een cruciaal middel om erachter te komen wat de meiden bezighoudt. Natuurlijk zijn er indicatoren op basis waarvan groepsleiders risico's inschatten. Toch is dat maar een deel van de beoordeling. 'We moeten bekijken of een jongere op weekendverlof kan, maar ons ook afvragen of drie meiden in dezelfde ruimte een corvee kunnen doen. Dat doe je op basis van expertise en gevoel. En dat kan alleen als je de meiden door en door leert kennen. Dus door te communiceren. Daarmee geven we hen inzicht in hun eigen gedrag. Door steeds terug te komen op de waaromvraag willen wij, zonder zelf te oordelen, de jongeren handvatten bieden om meer verantwoorde keuzen te maken in hun leven. Daarbij blijven het hun keuzen en moeten wij als hulpverleners ons zo neutraal mogelijk opstellen. Als wij jongeren maar het inzicht geven in hun gemaakte keuzen. Een meisje dat onder de invloed staat van een loverboy bijvoorbeeld, vraag ik wel eens of zij haar jongere zus eenzelfde leven zou toewensen, inclusief de prostitutie, de verkrachtingen, onder dwang en het geweld. Meestal reageren zij heel heftig: natuurlijk niet! De vervolgvraag mag duidelijk zijn: waarom is dat leven dan wel goed voor jou?'

“ Communicatie is cruciaal ”

Uitgebrachte rapporten

Overzicht provincie-overstijgende toezichtprojecten 2008

Titel	Vindplaats op de website van de Inspectie jeugdzorg
Veilige behandeling in gesloten jeugdzorg: Streven naar waarborgen	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten landelijk of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=362
Een veilig behandelingsklimaat? Onderzoek naar het project gesloten behandeling PaljasPlus/Tender	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten landelijk of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=365
Een veilig behandelingsklimaat? Onderzoek naar het project gesloten behandeling De juiste Hulp? Natuurlijk de Hoenderloo Groep	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten landelijk of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=366
Een veilig behandelingsklimaat? Onderzoek naar het project gesloten behandeling Hand in Hand	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten landelijk of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=367
Risicomanagement bij onder toezicht gestelde kinderen. Een notitie naar aanleiding van onderzoek van de Inspectie jeugdzorg	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten landelijk of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=403
Ruimte en grenzen rond seksualiteit. Beleid van instellingen voor 24-uurs jeugdzorg op het gebied van seksualiteit	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten landelijk of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=395
De toetsende taak van de Raad voor de Kinderbescherming	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten landelijk of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=404
Toezicht op de kwaliteitstoetsing van de schippersinternaten. Rapportage voor de minister voor Jeugd en Gezin	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten landelijk of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=432
Veiligheid binnen tijdelijke jeugdafdelingen in Penitentiaire Inrichtingen (IJZ, ISt, IGZ, IO)	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten JJI's of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=424

Uitgebrachte rapporten

Overzicht provinciale toezichtprojecten 2008

	Titel	Vindplaats op de website van de Inspectie jeugdzorg
Friesland	Nieuwe zorg verantwoorde zorg? Onderzoek naar de kwaliteit van zorg bij Fier Fryslân, nieuwe zorgaanbieder in de provincie Friesland	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Friesland of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=415
	Nieuwe zorg verantwoorde zorg? Onderzoek naar de kwaliteit van zorg bij Stichting 'De Kern', nieuwe zorgaanbieder in de provincie Friesland	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Friesland of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=416
Drenthe	Zorg gedeeld: kind in beeld? Veiligheid van jeugdigen in gezinnen met meerdere hulpverleners in Drenthe	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Drenthe of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=441
Overijssel	Zorg gedeeld: kind in beeld? Veiligheid van jeugdigen in gezinnen met meerdere hulpverleners in Overijssel	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Overijssel of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=442
Flevoland	Verantwoorde en veilige zorg bij Nieuw Veldzicht?	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Flevoland of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=431
Utrecht	Risicomanagement in de jeugdbescherming in de provincie Utrecht	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Utrecht of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=401
Noord-Holland	Hertoets Bureau Jeugdzorg Noord-Holland. Een onderzoek naar het functioneren van de jeugdbescherming en het AMK in Noord-Holland	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Noord-Holland of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=375
	Veiligheid binnen de jeugdafdelingen van PI Noord-Holland Noord Locatie Zwaag (IJZ, ISt, IGZ, IO)	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Noord-Holland of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=422
	Veiligheid binnen De Doggershoek, hertoets (IJZ, ISt, IGZ, IO)	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten JJI's of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=437

	Titel	Vindplaats op de website van de Inspectie jeugdzorg
Amsterdam	Onderzoek naar de Richtlijn Kinder mishandeling van de Stadsregio Amsterdam	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Amsterdam of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=392
	Onderzoek naar de registratie van doelrealisatie in de Stadsregio Amsterdam	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Amsterdam of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=445
	Risicomanagement in de jeugdbescherming bij Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Amsterdam of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=399
	Veiligheid binnen Het Jongeren Opvang Centrum, hertoets (IJZ, ISt, IGZ, IO)	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten JJI's of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=439
Zuid-Holland	Kort verslag van de beleidsanalyse van het programma Valor in India	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Zuid-Holland of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=374
Haaglanden	Veilige en verantwoorde zorg? Onderzoek naar de kwaliteit van zorg bij Vast & Verder in het stadsgewest Haaglanden	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Haaglanden of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=397
	De vertrouwenspersoon in beeld? Onderzoek naar de vertrouwenspersoon in Haaglanden	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Haaglanden of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=429
Rotterdam	Veiligheid binnen de jeugdafdelingen van PI Rijnmond Locatie Krimpen aan den IJssel (IJZ, ISt, IGZ, IO)	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Rotterdam of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=423
	Rapport baby T.	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Rotterdam of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=430

	Titel	Vindplaats op de website van de Inspectie jeugdzorg
Zeeland	Risicomanagement in de jeugdbescherming in de provincie Zeeland	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Zeeland of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=402
Noord-Brabant	Risicomanagement in de jeugdbescherming in de provincie Noord-Brabant	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Noord-Brabant of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=400
	Nieuwe zorg verantwoorde zorg? Onderzoek naar de kwaliteit van zorg bij Valkenhorst, nieuwe jeugdzorgaanbieder in de provincie Noord-Brabant	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Noord-Brabant of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=425
	Nieuwe zorg verantwoorde zorg? Onderzoek naar de kwaliteit van zorg bij De Bocht, nieuwe jeugdzorgaanbieder in de provincie Noord-Brabant	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Noord-Brabant of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=426
	Kwaliteit van zorg Lava-Team	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Noord-Brabant of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=409
	Handelen bij vermoedens van kindermishandeling in Noord-Brabant	Het rapport vindt u in de rubriek Rapporten regionaal – Noord-Brabant of klik http://www.inspectiejeugdzorg.nl/?pub_id=446

Rianne van Rooijen *Teamleidster*

Over het risico van risicolijsten

Rianne van Rooijen is teamleider bij Bureau Jeugdzorg Achterhoek, te Doetinchem. Instrumenten om risico's in te schatten, juicht zij toe, zolang jeugdzorg het kind en de ouders daarbij maar niet uit het oog verliest.

'Wij kennen jeugdhulpverlening in vrijwillig en gedwongen kader. In vrijwillig kader krijgen klanten te maken met jeugdhulpverleners die op basis van de vraag de passende zorg adviseren, die stut en steun bieden in een gezinssituatie of specifiek voor het kind. Bij een aanmelding, meestal per telefoon, speelt risico-inschatting meteen een rol. Is er enigszins of hoog risico voor het kind? Bij zorgmeldingen via de politie is het risico vrijwel altijd hoog. Lastiger is de inschatting als een ouder aanklopt voor hulp. Zijn er signalen die duiden op meer dan het te behandelen probleem? Na de eerste telefonische inventarisatie volgt dan ook een gesprek met de klant.' 'Tijdens zo'n gesprek hanteren we de LIRIK, een risico-inventarisatielijst. Om een reëel beeld te krijgen van de risico's in het gezin zijn twee zaken essentieel: de professionaliteit van de hulpverlener en het betrekken van de ouders en de jongere bij het in beeld brengen van risico's. Een risico-inventarisatielijst is niet meer dan een instrument. Pas in gesprek met betrokkenen kan helder worden hoe de gesignaleerde risico's in de context geduid en vervolgens verminderd kunnen worden', zegt Rianne van Rooijen. 'Iedere ouder die zich gewantrouwd voelt, bijvoorbeeld door het stellen van suggestieve vragen zal zich in de verdediging gedrukt voelen; daarmee komt een samenwerkings-

relatie niet op gang. Sommige ouders komen hier toch met de angst dat we hun kind bij hen willen weghalen. Het resultaat van het hulpverleningsproces moet zijn dat het beter gaat met het kind. Om dat te bereiken, hebben we de ouders nodig. Uitgangspunt voor jeugdhulpverleners moet zijn dat samenwerking in het belang van het kind essentieel is. In 70 tot 80 procent van de gevallen lukt dit.' 'In gedwongen kader is op basis van een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming, na uitspraak van de kinderrechter, veelal een gezinsvoogd van bureau jeugdzorg aangesteld. Deze is toegevoegd aan het gezag van de ouder(s)', zo vertelt Rianne van Rooijen.

Positieve ontwikkelingen

'Zijn er echte risico's voor het kind gesignaleerd, dan is de vraag hoe we die kunnen afwenden. In het vrijwillige kader gaan de gesignaleerde risico's en zorgpunten mee naar de zorgaanbieder. In het gedwongen kader hanteren wij de landelijke Deltamethode, ook deze methode gaat uit van het in beeld brengen van kansen en risico's en het betrekken van de ouders en jongeren daarin. Op het gebied van risico-inventarisatie hebben we de afgelopen tien jaar veel positieve ontwikkelingen gezien. De deskundigheid is toegenomen onder hulpverleners als het gaat om het inventariseren en bespreken van risico's. De risicolijsten zijn daar een goed voorbeeld van. Maar wij blijven er op hameren: het risico van risicolijsten is dat zij buiten de ouders om worden opgesteld. Wij denken dat dit het kind niet ten goede komt.'

“ Verlies de ouders
niet uit het oog ”

Gebruikte afkortingen

AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
fte	fulltime equivalent
IGZ	Inspectie voor de Gezondheidszorg
IJZ	Inspectie jeugdzorg
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISt	Inspectie voor de Sanctietoepassing
ITJ	Integraal Toezicht Jeugdzaken
IO	Inspectie van het Onderwijs
JJI	Justitiële Jeugdinrichting
MOgroep	Maatschappelijke Ondernemers Groep
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Adresgegevens

Inspectie jeugdzorg

Bezoekadres:

Sint Jacobsstraat 16
3511 BS Utrecht

Postadres:

Postbus 483
3500 AL Utrecht
Telefoon: (030) 230 52 30
Fax: (030) 230 52 00

Meer informatie over
de Inspectie jeugdzorg
kunt u vinden op
www.inspectiejeugdzorg.nl

Meer informatie over
het Integraal Toezicht Jeugdzaken
kunt u vinden op
www.jeugdinspecties.nl

